

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

2 iulie 2020*

„Trimitere preliminară – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Directiva 2008/115/CE – Standarde și proceduri comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală – Condiții de luare în custodie publică – Articolul 16 alineatul (1) – Luarea în custodie publică în cadrul unui penitenciar în scopul îndepărtării – Resortisant al unei țări terțe care reprezintă o amenințare gravă pentru ordinea publică sau siguranța publică”

În cauza C-18/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania), prin decizia din 22 noiembrie 2018, primită de Curte la 11 ianuarie 2019, în procedura

WM

împotriva

Stadt Frankfurt am Main,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, doamna R. Silva de Lapuerta (raportoare), vicepreședinta Curții, și domnii M. Safjan și L. Bay Larsen și doamna C. Toader, judecători,

avocat general: domnul P. Pikamäe,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru WM, de S. Basay-Yildiz, Rechtsanwältin;
- pentru guvernul german, de J. Möller și de R. Kanitz, în calitate de agenți;
- pentru guvernul suedez, inițial de A. Falk, de C. Meyer-Seitz, de H. Shev, de J. Lundberg și de H. Eklinder, ulterior de Olof Simonsson, de C. Meyer-Seitz, de H. Shev și de H. Eklinder, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de C. Cattabriga și de M. Wasmeier, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 27 februarie 2020,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 16 alineatul (1) din Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală (JO 2008, L 348, p. 98).
- 2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unui litigiu între WM, resortisant tunisian, pe de o parte, și Stadt Frankfurt am Main (orașul Frankfurt am Main, Germania), pe de altă parte, cu privire la legalitatea măsurii luării în custodie publică într-un penitenciar în scopul îndepărtării luate în privința sa.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (2) și (4) ale Directivei 2008/115 au următorul cuprins:

„(2) Consiliul European de la Bruxelles din 4 și 5 noiembrie 2004 a recomandat instituirea unei politici eficiente de îndepărtare și returnare, bazată pe standarde comune, pentru ca persoanele în cauză să fie returnate într-o manieră umană și cu respectarea deplină a drepturilor lor fundamentale și a demnității lor.

[...]

(4) Este necesară stabilirea unor norme clare, transparente și echitabile care să asigure o politică de returnare eficientă, ca element necesar al unei politici bine gestionate în domeniul migrației.”

- 4 Potrivit articolului 1 din această directivă:

„Prezenta directivă stabilește standarde și proceduri comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, în conformitate cu drepturile fundamentale ca principii generale ale dreptului comunitar, precum și cu dreptul internațional, inclusiv obligațiile în materie de protecție a refugiaților și de drepturi ale omului.”

- 5 Articolul 2 din directiva menționată prevede următoarele:

„(1) Prezenta directivă se aplică resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru.

(2) Statele membre pot decide să nu aplice prezenta directivă resortisanților țărilor terțe care:

- (a) fac obiectul unui refuz de intrare, în conformitate cu articolul 13 din [Regulamentul (CE) nr. 562/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 de instituire a unui Cod comunitar privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul frontierelor Schengen) (JO 2006, L 105, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 8, p. 5)], sau care sunt reținuți sau prinși

de către autoritățile competente în cazul unei treceri ilegale pe cale terestră, maritimă sau aeriană a frontierei externe a unui stat membru și care nu au obținut ulterior o autorizație sau un drept de ședere în statul membru respectiv;

- (b) fac obiectul returnării ca sancțiune de drept penal sau ca urmare a unei sancțiuni de drept penal, în conformitate cu dreptul intern, sau fac obiectul unor proceduri de extrădare.

[...]”

- 6 Articolul 7 alineatul (4) din aceeași directivă are următorul cuprins:

„În cazul existenței unui risc de sustragere sau în cazul în care o cerere de permis de ședere a fost respinsă ca neîntemeiată în mod evident sau frauduloasă sau în cazul în care persoana în cauză prezintă un risc pentru ordinea publică, siguranța publică sau securitatea națională, statele membre pot să nu acorde un termen pentru plecarea voluntară sau pot să acorde o perioadă mai scurtă de șapte zile.”

- 7 Articolul 8 din Directiva 2008/115 prevede:

„(1) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a executa decizia de returnare dacă nu a fost acordat un termen pentru plecarea voluntară în conformitate cu articolul 7 alineatul (4) sau dacă obligația de returnare nu a fost îndeplinită în timpul perioadei pentru plecarea voluntară acordate în conformitate cu articolul 7.

[...]

(4) În cazul în care statele membre aplică – în ultimă instanță – măsuri coercitive pentru a proceda la îndepărtarea unui resortisant al unei țări terțe care se opune îndepărtării, aceste măsuri sunt proporționale și recurgerea la forță nu trebuie să depășească limitele rezonabile. Aceste măsuri se aplică astfel cum este prevăzut în legislația națională în conformitate cu drepturile fundamentale și cu respectarea demnității și integrității fizice a resortisantului în cauză al unei țări terțe.

[...]”

- 8 Articolul 15 din Directiva 2008/115, intitulat „Luarea în custodie publică”, prevede la alineatul (1) următoarele:

„Cu excepția cazului în care se pot aplica în mod eficient alte măsuri suficiente, dar mai puțin coercitive într-un caz concret, statele membre pot ține în custodie publică un resortisant al unei țări terțe care face obiectul unor proceduri de returnare doar în vederea pregătirii procesului de returnare și/sau în vederea desfășurării procesului de îndepărtare, în special în cazul în care:

- (a) există riscul de sustragere sau
- (b) resortisantul în cauză al unei țări terțe evită sau împiedică pregătirea returnării sau procesul de îndepărtare.

Orice măsură de luare în custodie publică este pentru o perioadă cât mai scurtă cu putință și se menține numai pe durata desfășurării și executării, în mod adecvat, a dispozițiilor de îndepărtare.”

9 Articolul 16 din această directivă, intitulat „Condițiile de luare în custodie publică”, prevede:

„(1) Luarea în custodie publică se efectuează, în general, în centre specializate de cazare. Dacă un stat membru nu poate oferi cazare într-un centru specializat de cazare și trebuie să recurgă la cazarea în cadrul unui penitenciar, resortisanții țărilor terțe luați în custodie publică sunt separați de deținuții obișnuiți.

(2) Resortisanților țărilor terțe luați în custodie publică li se va permite, la cerere, să ia în timp util legătura cu reprezentanții lor legali, membrii de familie și autoritățile consulare competente.

(3) O atenție deosebită se acordă situației persoanelor vulnerabile. Se asigură îngrijirea medicală de urgență și tratamentul de bază al bolii.

(4) Organizațiilor și organismelor naționale, internaționale și neguvernamentale relevante și competente li se asigură posibilitatea de a vizita centrele de cazare, astfel cum se menționează la alineatul (1), în măsura în care acestea sunt folosite pentru luarea în custodie publică a resortisanților țărilor terțe în conformitate cu prezentul capitol. Aceste vizite pot fi supuse unei autorizări.

(5) Resortisanților țărilor terțe luați în custodie publică li se oferă în mod sistematic informații care le explică normele aplicate în centru și care prezintă drepturile și obligațiile lor. Acestea cuprind informații privind dreptul lor în conformitate cu legislația națională aplicabilă de a lua legătura cu organizațiile și organismele menționate la alineatul (4).”

10 Articolul 17 alineatul (2) din directiva menționată are următorul cuprins:

„Famiile luate în custodie publică în așteptarea îndepărtării beneficiază de cazare separată, care să le asigure un nivel corespunzător de intimitate.”

11 Articolul 18 alineatul (1) din aceeași directivă prevede următoarele:

„În situațiile în care trebuie returnați un număr excepțional de mare de resortisanți ai țărilor terțe, caz care reprezintă o sarcină neprevăzută și dificilă pentru capacitatea de primire a centrelor de cazare ale unui stat membru sau pentru personalul său administrativ sau judiciar, respectivul stat membru poate, atât timp cât situația excepțională durează, să decidă să permită termene mai lungi de control judiciar decât cele prevăzute în temeiul articolului 15 alineatul (2) al treilea paragraf și să adopte măsuri de urgență cu privire la condițiile de luare în custodie publică care derogă de la cele prevăzute la articolele 16 alineatul (1) și 17 alineatul (2).”

Dreptul german

12 Articolul 58a alineatul (1) din Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Legea privind șederea, exercitarea unei activități profesionale și integrarea străinilor pe teritoriul federal) din 30 iulie 2004 (BGBl. 2004 I, p. 1950), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „AufenthG”), prevede:

„Pe baza unor previziuni întemeiate pe fapte, autoritatea supremă a unui land poate emite un ordin de îndepărtare, fără o procedură de expulzare prealabilă, împotriva unui resortisant străin, în vederea prevenirii unui pericol deosebit pentru securitatea Republicii Federale Germania sau a unei amenințări teroriste. Ordinul de îndepărtare este executoriu cu efect imediat, nefiind necesară nicio avertizare cu privire la măsura de îndepărtare.”

13 Articolul 62a alineatul (1) din AufenthG prevede:

„Luarea în custodie publică în scopul îndepărtării se efectuează în general în centre specializate de cazare. În cazul în care pe teritoriul federal nu există centre specializate de cazare sau resortisantul străin reprezintă o amenințare gravă pentru viața și integritatea corporală a terților sau pentru interese juridice majore de securitate internă, luarea în custodie publică se poate efectua în alte penitenciare; într-o astfel de situație, persoanele luate în custodie publică în scopul îndepărtării trebuie să fie separate de deținuții obișnuiți. [...]”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 14 WM este un resortisant tunisian care locuia în Germania. Printr-o decizie din 1 august 2017, ministrul competent al landului Hessen (Germania) a dispus îndepărtarea sa către Tunisia în temeiul articolului 58a alineatul (1) din AufenthG, pentru motivul că acesta reprezenta un pericol deosebit pentru securitatea națională, printre altele având în vedere personalitatea sa, comportamentul său, convingerile sale islamiste radicale, calificarea sa drept „călăuză și recrutor al organizației teroriste Stat Islamic” de către serviciile de informații, precum și activitatea sa pentru această organizație în Siria.
- 15 WM a introdus la Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, Germania), pe de o parte, o acțiune împotriva deciziei din 1 august 2017 și, pe de altă parte, o cerere de măsuri provizorii prin care solicita suspendarea executării acestei decizii. Prin decizia din 19 septembrie 2017, instanța menționată a respins cererea de măsuri provizorii pentru motivul că exista o probabilitate suficientă ca WM să săvârșească un atentat terorist în Germania.
- 16 Prin decizia din 18 august 2017, Amtsgericht Frankfurt am Main (Tribunalul Districtual Frankfurt am Main, Germania) a dispus, la cererea autorității competente pentru străini, măsura luării lui WM în custodie publică într-un penitenciar în așteptarea îndepărtării până cel târziu la 23 octombrie 2017, potrivit articolului 62a alineatul (1) din AufenthG.
- 17 WM a formulat o cale de atac împotriva acestei decizii în fața Landgericht Frankfurt am Main (Tribunalul Regional Frankfurt am Main, Germania), care a respins-o prin decizia din 24 august 2017. WM a formulat recurs împotriva acestei din urmă decizii în fața Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania), solicitând să se constate caracterul ilegal al luării sale în custodie publică în ceea ce privește perioada cuprinsă între 18 august 2017 și 23 octombrie 2017.
- 18 La 9 mai 2018, WM a fost îndepărtat către Tunisia.
- 19 În acest context, instanța de trimitere se întreabă dacă articolul 16 alineatul (1) din Directiva 2008/115 permite unui stat membru să ia în privința unui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală măsura luării în custodie publică într-un penitenciar în scopul îndepărtării, separat de deținuții obișnuiți, nu din cauza lipsei unor centre specializate de cazare în acest stat membru, ci pentru motivul că acest resortisant reprezintă un pericol grav pentru integritatea corporală și pentru viața terților sau pentru securitatea națională.
- 20 Potrivit instanței de trimitere, soluționarea litigiului cu care este sesizată depinde de interpretarea articolului 16 alineatul (1) din Directiva 2008/115.

- 21 În aceste condiții, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 16 alineatul (1) din [Directiva 2008/115] se opune unei reglementări naționale potrivit căreia luarea în custodie publică în scopul îndepărtării poate fi efectuată în cadrul unui penitenciar obișnuit dacă resortisantul străin reprezintă un pericol grav pentru viața și integritatea corporală a terților sau pentru interese juridice majore de securitate internă, fiind necesar ca persoana luată în custodie publică în așteptarea îndepărtării să fie separată și în acest caz de deținuții obișnuiți?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 22 Prin intermediul întrebării adresate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 16 alineatul (1) din Directiva 2008/115 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite ca un resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală să fie luat în custodie publică într-un penitenciar în scopul îndepărtării, separat de deținuții obișnuiți, pentru motivul că acesta reprezintă un pericol grav pentru integritatea corporală și viața terților sau pentru securitatea națională.

Cu privire la aplicabilitatea ratione materiae a Directivei 2008/115

- 23 Guvernul suedez contestă aplicabilitatea articolului 16 din Directiva 2008/115 în cauza principală. Acest guvern subliniază că, în temeiul articolului 72 TFUE, politica comună privind imigrarea a Uniunii Europene, în care se înscrie Directiva 2008/115, nu aduce atingere exercitării responsabilităților care revin statelor membre pentru menținerea ordinii publice și pentru apărarea securității interne, astfel încât acestea din urmă rămân competente să ia măsuri de securitate eficiente în ceea ce privește luarea în custodie publică în scopul îndepărtării a unor resortisanți ai unor țări terțe aflați în situație de ședere ilegală. Or, potrivit guvernului menționat, articolul 62a alineatul (1) din AufenthG constituie o măsură necesară pentru menținerea ordinii publice și pentru apărarea securității interne în Germania.
- 24 În această privință, trebuie amintit, astfel cum domnul avocat general a arătat la punctul 29 din concluziile sale, că întinderea domeniului de aplicare al Directivei 2008/115 trebuie apreciată ținând seama de economia generală a acesteia din urmă, care a fost adoptată printre altele în temeiul articolului 63 primul paragraf punctul 3 litera (b) CE, dispoziție preluată la articolul 79 alineatul (2) litera (c) TFUE, care figurează în titlul V din partea a treia din Tratatul FUE, referitor la „spațiul de libertate, securitate și justiție”.
- 25 Potrivit alineatului (1) al articolului 2 din Directiva 2008/115, aceasta se aplică resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru. Alineatul (2) al acestui articol enumeră situațiile în care statele membre au posibilitatea să nu aplice această directivă. Or, niciun element din dosarul prezentat Curții nu sugerează că situația reclamantului din litigiul principal se regăsește în vreuna dintre situațiile prevăzute la articolul 2 alineatul (2) din directiva menționată.
- 26 Rezultă că situația reclamantului din litigiul principal care face obiectul unei decizii de luare în custodie publică într-un penitenciar, adoptată în temeiul articolului 62a alineatul (1) din AufenthG, care urmărește transpunerea în ordinea juridică germană a articolului 16 alineatul (1) din Directiva 2008/115, intră într-adevăr în domeniul de aplicare al acestei directive și, mai precis, al articolului 16 alineatul (1) din aceasta.

- 27 În speță, simpla invocare a articolului 72 TFUE nu poate fi suficientă pentru a înlătura aplicarea Directivei 2008/115, chiar dacă reglementarea națională în discuție în litigiul principal face referire la existența unui pericol grav pentru integritatea corporală și viața terților sau pentru interese juridice majore de securitate internă pentru a se putea proceda la efectuarea unei luări în custodie publică într-un penitenciar.
- 28 Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, deși adoptarea măsurilor apte să asigure ordinea publică pe teritoriul lor, precum și securitatea lor internă și externă este de competența statelor membre, nu rezultă totuși din aceasta că asemenea măsuri se sustrag în totalitate domeniului de aplicare al dreptului Uniunii [Hotărârea din 2 aprilie 2020, Comisia/Polonia și alții (Mecanism de transfer temporar al solicitanților de protecție internațională), C-715/17, C-718/17 și C-719/17, EU:C:2020:257, punctul 143].
- 29 Articolul 72 TFUE, care prevede că titlul V din Tratatul FUE nu aduce atingere exercitării responsabilităților care revin statelor membre pentru menținerea ordinii publice și pentru apărarea securității interne, nu poate fi interpretat într-un asemenea mod încât să confere statelor membre autoritatea de a înlătura aplicarea unei dispoziții a dreptului Uniunii, în speță articolul 16 din Directiva 2008/115, prin simpla invocare a acestor responsabilități [a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 aprilie 2020, Comisia/Polonia și alții (Mecanism de transfer temporar al solicitanților de protecție internațională), C-715/17, C-718/17 și C-719/17, EU:C:2020:257, punctele 145 și 152].
- 30 În aceste condiții, trebuie să se constate că litigiul principal se înscrie în domeniul de aplicare al Directivei 2008/115 și să se răspundă la întrebarea preliminară.

Cu privire la fond

- 31 Curtea a statuat că prima teză a articolului 16 alineatul (1) din Directiva 2008/115 stabilește principiul potrivit căruia luarea în custodie publică în scopul îndepărtării resortisanților unor țări terțe aflați în situație de ședere ilegală se efectuează în centre specializate de cazare. A doua teză a acestei dispoziții prevede o derogare de la acest principiu, care, ca atare, trebuie interpretată în mod restrictiv (Hotărârea din 17 iulie 2014, Bero și Bouzalmate, C-473/13 și C-514/13, EU:C:2014:2095, punctul 25).
- 32 În plus, Curtea a constatat că a doua teză a articolului 16 alineatul (1) din Directiva 2008/115 nu este formulată în mod identic în toate versiunile lingvistice. Astfel, în versiunea sa în limba germană, această dispoziție prevede că, „în cazul în care un stat membru nu dispune de un centru specializat de cazare și atunci când luarea în custodie publică trebuie efectuată într-un penitenciar, resortisanții țărilor terțe luați în custodie publică sunt separați de deținuții de drept comun”. În celelalte versiuni lingvistice, dispoziția menționată nu se referă la inexistența unor centre specializate de cazare, ci la împrejurarea că un stat membru „nu poate” oferi cazare resortisanților respectivi în astfel de centre (Hotărârea din 17 iulie 2014, Bero și Bouzalmate, C-473/13 și C-514/13, EU:C:2014:2095, punctul 26).
- 33 Potrivit unei jurisprudențe constante, în caz de neconcordanță între diferitele versiuni lingvistice ale unui text din dreptul Uniunii, dispoziția în cauză trebuie interpretată în funcție de economia generală și de finalitatea reglementării din care face parte [Hotărârea din 14 mai 2019, M și alții (Revocarea statutului de refugiat), C-391/16, C-77/17 și C-78/17, EU:C:2019:403, punctul 88 și jurisprudența citată].
- 34 În ceea ce privește, în primul rând, economia generală a Directivei 2008/115, articolul 16 alineatul (1) prima teză din această directivă impune ca resortisanții țărilor terțe vizați să fie, „în general”, plasați în centre specializate de cazare. Utilizarea acestor termeni evidențiază faptul că Directiva 2008/115 admite excepții de la această regulă generală.

- 35 Articolul 18 din Directiva 2008/115, intitulat „Situatii de urgență”, prevede la alineatul (1) că, în situațiile în care trebuie returnați un număr excepțional de mare de resortisanți ai țărilor terțe, caz care reprezintă o sarcină neprevăzută și dificilă pentru capacitatea de primire a centrelor de cazare ale unui stat membru sau pentru personalul său administrativ sau judiciar, respectivul stat membru poate, atât timp cât situația excepțională durează, să adopte măsuri de urgență cu privire la condițiile de luare în custodie publică care derogă de la cele prevăzute la articolul 16 alineatul (1) și la articolul 17 alineatul (2) din Directiva 2008/115.
- 36 Deși aceste măsuri de urgență nu se aplică decât în situațiile excepționale prevăzute la articolul 18 alineatul (1) din această directivă, trebuie să se constate, astfel cum a arătat în esență domnul avocat general la punctele 64 și 69 din concluziile sale, că nici din modul de redactare a acestei directive, nici din economia sa nu reiese că aceste situații ar constitui singurele motive susceptibile să fie invocate de statele membre pentru a deroga de la principiul luării în custodie publică a resortisanților țărilor terțe în centre de cazare specializate în scopul îndepărtării, prevăzut la articolul 16 alineatul (1) prima teză din Directiva 2008/115.
- 37 În ceea ce privește, în al doilea rând, finalitatea Directivei 2008/115, aceasta urmărește, astfel cum reiese din considerentele sale (2) și (4), instituirea unei politici eficiente de îndepărtare și de repatriere, cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale, precum și a demnității persoanelor în cauză (Hotărârea din 19 iunie 2018, Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, punctul 48 și jurisprudența citată).
- 38 În plus, trebuie arătat că orice dispunere a unei măsuri de luare în custodie publică care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2008/115 este strict încadrată de dispozițiile capitolului IV din directiva menționată, astfel încât să asigure, pe de o parte, respectarea principiului proporționalității în ceea ce privește mijloacele utilizate și obiectivele urmărite și, pe de altă parte, respectarea drepturilor fundamentale ale resortisanților în cauză ai unor țări terțe (Hotărârea din 5 iunie 2014, Mahdi, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, punctul 55). Potrivit considerentului (6) al Directivei 2008/115, deciziile în temeiul acestei directive trebuie să fie adoptate de la caz la caz și să țină seama de criterii obiective (Hotărârea din 5 iunie 2014, Mahdi, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, punctul 70).
- 39 Din ceea ce precedă rezultă că articolul 16 alineatul (1) prima teză din această directivă autorizează statele membre, cu titlu excepțional și în afara situațiilor expres prevăzute la articolul 18 alineatul (1) din Directiva 2008/115, să ia resortisanți ai unor țări terțe aflați în situație de ședere ilegală în custodie publică într-un penitenciar în scopul îndepărtării atunci când, din cauza unor circumstanțe specifice cauzei, acestea nu pot respecta obiectivele urmărite de această directivă asigurând luarea lor în custodie publică în centre specializate de cazare.
- 40 În speță, articolul 62a alineatul (1) din AufenthG prevede că luarea în custodie publică în scopul îndepărtării se efectuează, în general, în centre specializate de cazare și, cu titlu excepțional, într-un penitenciar în situația în care străinul reprezintă o amenințare gravă pentru viața și integritatea corporală a terților sau pentru interese juridice majore de securitate internă. În acest caz, străinii luați în custodie publică în scopul îndepărtării trebuie să fie separați de deținuții obișnuiți.
- 41 Motivele reținute de această reglementare pentru a justifica efectuarea într-un penitenciar a luării în custodie publică în scopul îndepărtării intră astfel în sfera ordinii publice și a siguranței publice. O asemenea amenințare este de natură să justifice, cu titlu excepțional, ca luarea în custodie publică în scopul îndepărtării a unui resortisant al unei țări terțe să se efectueze într-un penitenciar, separat de deținuții obișnuiți, în temeiul articolului 16 alineatul (1) a doua teză din Directiva 2008/115, pentru a asigura buna desfășurare a procedurii îndepărtării, în conformitate cu obiectivele urmărite de aceasta.
- 42 În acest context, trebuie amintit că, deși, în principal, statele membre sunt libere să stabilească cerințele de ordine publică în conformitate cu nevoile lor naționale, care pot varia de la un stat membru la altul și de la o perioadă la alta, nu este mai puțin adevărat că, în contextul Uniunii și în special ca justificare a unei derogări de la o obligație concepută în scopul de a asigura respectarea drepturilor fundamentale

ale resortisanților țărilor terțe cu ocazia îndepărtării lor din Uniune, aceste cerințe trebuie interpretate în mod strict, astfel încât sfera lor de aplicare să nu poată fi stabilită unilateral de fiecare stat membru fără exercitarea unui control din partea instituțiilor Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iunie 2015, Zh. și O., C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 48).

- 43 În ceea ce privește interpretarea noțiunii de „risc pentru ordinea publică”, prevăzută la articolul 7 alineatul (4) din Directiva 2008/115, Curtea a statuat că această noțiune presupune, în orice caz, pe lângă tulburarea ordinii sociale pe care o reprezintă orice încălcare a legii, existența unei amenințări reale, actuale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății (Hotărârea din 11 iunie 2015, Zh. și O., C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 60).
- 44 În ceea ce privește noțiunea de „siguranță publică”, reiese din jurisprudența Curții că această noțiune acoperă atât securitatea internă a unui stat membru, cât și securitatea sa externă și că, prin urmare, atingerea adusă funcționării instituțiilor și a serviciilor publice esențiale, precum și supraviețuirii populației, ca și riscul unei perturbări grave a relațiilor externe sau a conviețuirii în pace a popoarelor ori atingerea adusă intereselor militare pot afecta siguranța publică (Hotărârea din 15 februarie 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 66).
- 45 Or, astfel cum domnul avocat general a arătat la punctul 77 din concluziile sale, cerința unei amenințări reale, prezente și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății, pentru a justifica reducerea sau eliminarea termenului pentru plecarea voluntară a resortisantului unei țări terțe în temeiul articolului 7 alineatul (4) din Directiva 2008/115, se impune *a fortiori* pentru a justifica efectuarea într-un penitenciar a luării în custodie publică în scopul îndepărtării, în temeiul articolului 16 alineatul (1) a doua teză din Directiva 2008/115.
- 46 Astfel, o atingere adusă ordinii publice sau siguranței publice nu poate justifica luarea în custodie publică a unui resortisant al unei țări terțe în scopul îndepărtării într-un penitenciar în temeiul articolului 16 alineatul (1) a doua teză din Directiva 2008/115 decât cu condiția ca comportamentul său individual să reprezinte o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății sau a securității interne sau externe a statului membru în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 februarie 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 67).
- 47 Este de competența instanței de trimitere să verifice dacă aceste condiții sunt îndeplinite în litigiul principal.
- 48 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 16 alineatul (1) din Directiva 2008/115 trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care permite ca un resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală să fie luat în custodie publică într-un penitenciar în scopul îndepărtării, separat de deținuții obișnuiți, pentru motivul că acesta reprezintă o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății sau a securității interne sau externe a statului membru în cauză.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 49 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 16 alineatul (1) din Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care permite ca un resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală să fie luat în custodie publică într-un penitenciar în scopul îndepărtării, separat de deținuții obișnuiți, pentru motivul că acesta reprezintă o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății sau a securității interne sau externe a statului membru în cauză.

Semnături